

RAVON jaarverslag 2014

Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland

Beschermen doen we samen

We maken ons elk jaar weer sterk voor een goede bescherming van onze amfibieën, reptielen en vissen. En dat doen we samen. Het jaar 2014 stond in het teken van de salamander. Zo werd dit jaar ontdekt dat veel meer soorten salamanders gevoelig zijn voor een infectie met de schimmel *Batrachochytrium salamandrivorans* dan alleen de vuursalamander.

Een uitgebreide versie van dit jaarverslag staat op www.ravon.nl (> Infotheek > RAVON publicaties > Jaarverslagen). Scan de QR-code hiernaast voor een directe verwijzing naar het jaarverslag.

VRIJWILLIGERS

Landelijke dag

De jaarlijkse RAVON-dag werd ook dit jaar weer druk bezocht. Het thema was 'Beschermen doen we samen'. Het recent verschenen standaardwerk 'Salamanders of the old world' van Max Sparreboom stond dit jaar prominent op het programma. De Lendersprijs werd uitgereikt aan Sergé Bogaerts. De Jeugd-Lendersprijs ging naar Rolf van Leeningen. Een uitgebreid verslag van deze dag is te vinden op www.ravon.nl.

Harry Keereweer (voorzitter Raad van Toezicht) bedankt Annemarie van Diepenbeek voor haar jarenlange inzet voor RAVON. Zij is in december 2014, als eerste medewerker van het bureau in Nijmegen, met pensioen gegaan. (Foto: Jelger Herder)

Tijdschrift en nieuwsbrief

Vier prachtige nummers van ons Tijdschrift RAVON zijn verschenen, waarin al onze soortgroepen weer goed zijn vertegenwoordigd. Vanaf 2014 is het waarnemingenoverzicht alleen nog digitaal als PDF beschikbaar en op de RAVON-website te downloaden.

Van de nieuwsbrief schubben & slijm zijn ook vier nummers verschenen. Het is voor en door vrijwilligers en dat blijkt ook uit de vele interessante kopij die we ontvangen.

Oudere nummers van ons tijdschrift en de nieuwsbrieven zijn te downloaden op www.ravon.nl.

Natuurbericht.nl

42 natuurberichten heeft RAVON dit jaar uitgegeven. Veel berichten zijn ons aangereikt door actieve vrijwilligers die hun mooie waarnemingen met ons deelden!

Het natuurbericht 'Trekvissen vogelvrij in Nederland: 60.000 prikken verhandeld', uitgegeven op woensdag 17 december 2014 deed veel stof opwaaien.

Meer lezen: www.natuurbericht.nl

Onze gratis nieuwsbrief *schubben & slijm*

Rivierprik. (Foto: Jelger Herder)

Social media

RAVON heeft een eigen Facebookpagina (www.facebook.com/ravonNL) met meer dan 1.500 likes en een Twitter account (@RAVON) met meer dan 3.000 volgers. Daarnaast kennen verschillende projecten en werkgroepen een eigen Facebookpagina, zoals Visatlas Nederland.

Monitoring trekvissen in Noordzeekanaal e.o.

In 2014 is gestart met het monitoren van trekvissen langs het Noordzeekanaal middels kruisnetten. Ruim 40 personen hebben de monitoring uitgevoerd. In totaal zijn er 24 vissoorten gevangen. Van de trekvissen was 50% (glas)aal. RAVON coördineert de waarnemers en verwerkt de gegevens.

Vismonitoring met een kruisnet in het Noordzeekanaal. (Foto: Edo Goverse)

DATA

Methodologisch onderzoek zaklampvissen

Met een sterke zaklamp in het water schijnen, het zaklampvissen, is een goede manier om de rivierdonderpad te inventariseren. Samen met het CBS is onderzocht hoe zaklampvissen op een betrouwbare manier kan worden ingezet. Uit het onderzoek blijkt dat de winter de meest geschikte periode is vanwege het ontbreken van oevervegetatie.

Rivierdonderpad. (Foto: Jelger Herder)

Provinciale visatlassen

In het veldseizoen van 2014 is er weer volop geïnventariseerd voor verschillende provinciale visatlassen en natuurlijk ook voor de nieuwe visatlas van Nederland.

In het kader van de vissenatlas in Zeeland heeft RAVON samen met andere partijen dit jaar een vissenweekend georganiseerd in Zeeland.

In de winter van 2014 is de laatste hand gelegd aan de atlasen van Friesland en Zuid-Holland. Deze worden begin 2015 gedrukt en gepresenteerd.

Kijk voor meer informatie op:
www.vissenatlas.nl

Salamanders op de dodenlijst

Uit onderzoek van een internationaal onderzoeksteam blijkt dat veel meer soorten salamanders gevoelig zijn voor de nieuwe schimmelziekte *Batrachochytrium salamandrivorans* (Bs) dan alleen de vuursalamander. Waarschijnlijk is de ziekte afkomstig uit Azië. Amerikaanse en Europese soorten hebben weinig tot geen weerstand tegen deze ziekte. De resultaten zijn gepubliceerd in het gerenommeerde wetenschappelijk tijdschrift SCIENCE, ook RAVON promovenda Annemarieke Spitzen-van der Sluijs was mede-auteur van dit baanbrekende artikel.

ONDERZOEK & BESCHERMING

Vrijwilligers Paddenwerkgroep Kootwijk met de materialen voor het lichtonderzoek. (Foto: Kris Joosten)

Lichtonderzoek

Uit veldonderzoek dat in 2014 is afgerond, komen duidelijke aanwijzingen dat amfibieën hun migratie-activiteit bij de voorjaarstrek onderbreken bij wit en groen licht. Als de lampen worden uitgedaan hervatten de dieren alsnog hun natuurlijk trekgedrag. Deze eerste resultaten zijn op de RAVON-dag gepresenteerd.

Groen en Doen

Dit jaar was RAVON betrokken bij twee deelprojecten van Groen en Doen.

Het eerste project spitste zich toe op de scholing van vrijwilligers met betrekking tot waarnemen, monitoren en beheren van soorten.

In het tweede project stond citizens science centraal: werving en opleiding van vrijwilligers die actief bezig zijn met betrekking tot een natuurlijke inrichting en beheer van eigen tuin en omgeving. De Jaarrond Tuintelling en het project Blik onder water in Leiden zijn twee zeer geslaagde onderdelen van dit project. Beiden zijn in 2015 genomineerd voor een prijs (Nationaal Groenfonds Natuurprijs 2015 respectievelijk de Gouden Zwaluw 2015).

DRAAGVLAK

De zoutkisten in Havenwijk-Zuid te Leiden werden in het kader van het project "Blik onder water in Leiden" voorzien van prachtige informatieborden over de soorten die in de grachten zijn waar te nemen. (Foto: Kris Joosten)

Water in de wijk

Zes maanden lang en op zes locaties in Leiden is een prachtige fototentoonstelling "Blik onder water in Leiden" te bewonderen geweest. De vele excursies in Havenwijk-Zuid waren goed bezocht.

Deze activiteiten hebben bijgedragen aan kennisoverdracht met betrekking tot vissen, kreeften, krabben, mosselen en schildpadden in de Leidse grachten voor een breed publiek.

Kijk voor meer informatie op:
www.onderwaterinleiden.nl

SOS Iguana

Sinds 2014 is RAVON ook betrokken bij de bescherming van reptielen, amfibieën en vissen in de Nederlandse overzeese gebieden, in het bijzonder St. Eustatius.

Op dit eiland leeft de Antilliaanse groene leguaan, een soort die ernstig wordt bedreigd. Er is educatie-materiaal ontwikkeld en onderzoek uitgevoerd.

Op de RAVON-dag 2014 is uitgebreid aandacht besteed aan de bescherming van deze bijzondere leguaan. De lokale bevolking wordt hierbij actief betrokken en met behulp van een actieplan worden bedreigingen voor de leguaan tegengegaan.

Meer informatie: www.SOSiguana.org

Antilliaanse groene leguaan. (Foto: Ronald Zollinger)

INTERNATIONAAL

RAVON jaarverslag 2014

ORGANISATIE

Belangrijke onderwerpen die aan de orde kwamen in de Raad van Toezicht waren: de verdere intensivering van de samenwerking met de Zoogdiervereniging; het opzetten van een nieuw Meerjarenplan; discussie over instelling Stimuleringsfonds, toekomst PGO's/VOFF/Soortenbescherming Nederland; financieel jaarverslag en begroting en de samenwerking met de Adviesraad. De Adviesraad geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de werkorganisatie (het RAVON-kantoor) en de Raad van Toezicht over alle zaken die op een of andere manier de vrijwilligers betreffen. De Adviesraad is bereikbaar via adviesraad@ravon.nl.

Medewerkers

In 2014 waren er 33 personen werkzaam bij RAVON (24,7 FTE, gemiddeld over 2014).

Financiën

De omzet van RAVON was € 2.236.037,-. Dit is wederom hoger dan in voorgaande jaren, wat mede veroorzaakt wordt door de fusie met de FLORON-werkorganisatie en een stijging van het werk derden. Over het boekjaar 2014 kon € 1.086,- worden toegevoegd aan de algemene reserve. Wilt u meer weten over de financiën, dan kunt u contact opnemen met RAVON: 024-7410600.

Colofon

Deze brochure is gebaseerd op het jaarverslag van 2014. Het volledige jaarverslag, inclusief publicatielijst, kunt u online lezen via www.ravon.nl (> Infotheek > RAVON publicaties > Jaarverslagen). Scan de QR-code hiernaast voor een directe verwijzing naar de site.

Redactie: Kris Joosten, Rolf van Leeningen & Raymond Creemers

Foto omslag: Levendbarende hagedis (Jelger Herder)

Vormgeving: Kris Joosten

RAVON
Postbus 1413
6501 BK Nijmegen
kantoor@ravon.nl
www.ravon.nl

Bezoekadres:
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
024-741 06 00

Als donateur ondersteunt u de amfibieën, reptielen en vissen in Nederland. Als u € 24 per jaar doneert, dan ontvangt u ook ons tijdschrift.

Dankwoord

Onze dank gaat uit naar alle vrijwilligers die ons op enigerlei wijze hebben ondersteund! Wij zijn onze opdrachtgevers, opdrachtnemers, subsidiegevers en samenwerkingspartners zeer erkentelijk voor het in RAVON gestelde vertrouwen en de prettige samenwerking.

ACO, ARCADIS Nederland BV, Arfman Hekwerk B.V., Aveco de Bondt, BIJ 12, Biologische Station im Kreis Wesel, Boogaart Almere, Centraal Bureau voor de Statistiek, Coöperatie Bosgroep, Bureau Waardenburg, De Vlinderstichting, DLG centraal, Dunea, DWHC, EcoGroen Advies, Eco-Niche, Eelerwoude BV, EIS Kenniscentrum Insecten, Flora van Nederland, Gegevensautoriteit Natuur, GEM Meerstad CV, de Gemeenten Bloemendaal, Deventer, Edam-Volendam, Eindhoven, Helmond, Noord-Oostpolder, Tilburg en Tynaarlo, Green Reeuwijkse Hout BV, GHV Commissie Haagse Wateren, Groene 11, Haskoning DHV Nederland B.V., Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Hoogheemraadschap Rijnland, K3-Delta, de Landschappen Noord-Holland en Overijssel, de Ministerie van Economische Zaken, Natuurbalans-Limes Divergens B.V., Natuurmonumenten, Naturalis Biodiversity Center, Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit, NLBIF, NVTB-Planten voor de Toekomst, Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren, Prins Bernhard Cultuurfonds, ProRail, de Provincies Drenthe, Gelderland, Limburg, Overijssel, Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant, Radboud Universiteit Faculteit NWI, Rijkswaterstaat, Soortbescherming Nederland, SOVON, Sportvisserij Nederland, Staatsbosbeheer, Bureau van de Zoogdiervereniging, Stichting Bargerveen, Stichting DLO Alterra, Stichting FLORON, Stichting Herpetofauna, Stichting Kenniscentrum Dierplagen, Stichting RIONED, Stichting Zeeuws Landschap, Stichting Het Brabants Landschap, Velo Beheer, Vitens, VIVARA, Waternet, WATERPROEF, de Waterschappen Aa & Maas, De Dommel, Brabantse Delta, Hollandse Delta, Groot Salland, Hunze en Aa's, Rijn en IJssel, Rivierenland, Vechtstromen en Vallei & Veluwe, Wereld Natuur Fonds.